

Maja Lunde (suom Katriina Huttunen): Unelma puusta

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Maja Lunde (suom Katriina Huttunen): Unelma puusta (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/maja-lunde-unelma-puusta/>)

Maja Lunde (suom Katriina Huttunen): Unelma puusta

RISTO NIEMI-PYNTTÄRI

Kun ilmastofiktio tapahtumat sijoittuvat 2100 -luvulle – ja Norjan Huippuvuorille – on selvää, että kyse on maailman suurimmasta siemenholvista. Onneksi Maja Lunden romaanissa siemenviljan saanti liittyy vain kehyskertomukseen alussa ja lopussa. Lunden ilmastokvartetin päättävä *Unelma Puusta* keskittyy tunteisiin, lähiomaisiin, ja koskettelee näin seikkoja, jota ei tietokirjallisuudesta löydy.

Millainen on tulevien sukupolvien tulevaisuus? Tämä voimakkaasti tunteisiin liittyvä kysymys jakaa nykymaailmaa eri suuntiin. Omien lasten tulevaisuuden turvaaminen, perintö, ja sen verotuksen minimointi on eräs niistä. Toisen, ja perustellumman, skenaarion mukaan tulevaisuus on riippuvainen yhteisestä luonnosta.

Maja Lunden kuvaama perheyhteisö sinnittelee Huippuvuorilla, arktisissa oloissa. Tuulivoimaloista muutamat pyörivät yhä, viimeinen radiomastokin toimii. Radiolla saa yhteyden kiinalaiseen valtamerialukseen, joka liikkuu Jäämerellä. Päähenkilö Tommy muistaa vielä lapsuutensa kylän ja sen asukkaat: nyt rakennukset ovat tyhjiä. Supermarket on muutettu puutarhaksi, josta perhe saa terveellisen ruuan, sitä täydennetään kalastamalla ja metsästämällä.

Romaanin alussa perheen elämä on käännekohdassa. Nuori Tommy on jäänyt täysin yksin. Pikkuveljet ovat meneet – heidät on joko ryöstetty valtamerialukselle, tai he haluavat pois. Tommyn mahdollinen kumppani, Ronja, on kadonnut.

Tommy on romaanin tunnemittari ja samaistumuskohte, hän menettänyt kaikki rakkaansa. Kaikki ne, joiden vuoksi hän jaksanut elää ja puurtaa, ovat poissa. Tommy oli juurtunut paikalleen kuin puu, hän ei halua tietää mitään maailmasta, kotikontu riittää. Siksi hän järkyttyi kuullessaan isoäidiltä, että ”siemenetkin matkustavat”, ne haluavat muualle.

Katriina Huttusen käännösjälki on erinomaista. Mutta teoksen nimi jäi minulle hämäräksi – *Drømmen om et tre?* Romaani alkaa rantaan ajautuneen, vielä vihreän puun kuvauksella. Romaani käsittelee Tommyn unelmaa paikalleen jäämisestä – ehkä kuten tuo puu. Tosin vaihtoehtoinen käänнос ”puun

unelma” tuntuisi huonolta romaanin nimeltö, kaukaa haetulta, samoin kuin assosiaatio kolmikkoon (*tre*) veljeksiä, vaikka Tommyn huoli koskee pääasiassa veljeksiä. Myönnän että odotin puun kasvattamisen teemaa koko romaanin ajan.

Huolenpito lähiomaisista ja siihen liittyvät tunteet ovat romaanissa enemmän esillä kuin sivilisaation romahduksen kuvailu. Se onkin olennaista. Onhan mediasfääri täynnä tietoa, seikkailua ja spekulatiota – silti myös tunteet muuttavat maailmaa.

Nuori päähenkilö on pienestä pitäen oppinut huolehtimaan kahdesta pikkuveljestään. Kun vanhemmat kuolevat, koko vastuu jääkin hänelle. Tommy huolehtii, hän ei siis anna itselleen lupaa muuhun kuin huolehtimiseen. Se on hänelle ainoa tunne. Ulkona liikuttaessa Tommy pitää usein kädestä kiinni nuorimmaista, tai kantaa tätä reppuselässä. Jos yöllä pelottaa, kuopuksen on turvallista nukkua isoveljen vieressä.

Tommy on pahasti vastuunsa traumatisoima. Ehkä hän ei haluaisi pikkuveljiensä koskaan kasvavan aikuisiksi. Keskimäinen veljistä ei pysy enää huolehdittavana. Hilmar on kasvamassa kookkaaksi kaveriksi. Tommy huolehtii kuopuksesta, Henry on vielä pieni, hän saa runsaasti huolenpitoa, ja on tyytymässä ikuisen lapsen rooliinsa.

Tommyn tunteissa tapahtuu iso nyrjähdys, kun naapurin tyttö Ronja sekä hänen pikkusiskonsa pelastautuvat perheeseen. Ronja on Tommyn salainen ihastus, unelmavaimo. On psykologisesti osuvaa, että uudessa tilanteessa Ronja herättääkin ristiriitaisia tunteita. Jostain syystä he eivät näytä tulevan toimeen. Odotukset ovat ehkä liian isot – tulevaisuus ja perheenlisäys. Tommy yrittää turvautua yhteiseen arkeen, sisarelliseen puurtamiseen. Se ei Ronjalle riitä.

Ronja on vahva ja myrskyisä nuori nainen. Hänen myötä minäkertoja, Tommy, paljastuukin eri valossa: tämä vetäytyy kuoreensa, on vastuun traumauttama. Hän ei pääse eroon pelkästä selviytymismoodista, vaikka mahdollisuus on parempaan.

Tästä syystä Tommy on jäänyt yksin, hän ei pysy luomaan kontaktia Ronjaan. Muut isoäidin opit Tommy on omaksunut erinomaisesti – siemenholvin, puutarhan, kirjaston, Vielä yksi muutos – aikuistuminen -olisi tarpeen.

Isoäiti on romaanissa viisauden ääni: hän on siemenholvien matriarkka. Mutta holvin avain hävisi hänen kuolemansa myötä. Saattaa olla, että ihmiset eivät hänen mukaansa enää ansaitse uutta, maanviljelykseen perustuvaa yritystä. Hän itse hoitaa valtavaa kasvihuonetta, jossa keinovalo takaa kasvun myös kaamosaikana.

Sinien (2017, suom 2019) oli rinnasti kirkkaan kesätaivaan paahtaviin helteisiin ja veden loppumiseen. Päähenkilönä oli Luise, nyt hän on päätenyt pikkukylään Huippuvuorille siemenholvin vuoksi. Tosin kuoltuaan hänen ruumiinsa työnnettiin veneessä takaisin maailmalle, merivirtojen vietäväksi.

Ilmastokvartetin avausteos *Mehiläisen historia* tarkasteli kolmessa vaiheessa (1800-, 1900- ja 2000) prosessia, jonka myötä pölyttäjät hävisivät maailmasta. *Viimeiset* -romaani käsitteli eläinten sukupuuttoa. *Mehiläisen historiasta* tuttu Tao, on *Unelma Puusta* -romaanin kehyskertomuksen keskeinen henkilö. Hän on valtamerialuksella, yrittämässä hakea siemenviljaa nälänhädästä kärsivälle mantereelleen.

Maja Lunde: *Unelma puusta*, suom. Katriina Huttunen, Tammi 2023

Risto Niemi-Pynttäri on kirjallisuuden ja kirjoittamisen dosentti Jyväskylän yliopistosta.

« Previous:

Colson Whitehead (suom Markku Päckilä):
Kieron miehen manifesti
(<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/colson-whitehead-kieron-miehen-manifesti/>)

Next:»

Aslak Nore (suom Aki Räsänen): Meren
hautausmaa (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/aslak-nore-meren-hautausmaa/>)

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
